

Oponentský posudek disertační práce

Autor práce: Ing. Jan Moudrý, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Oponent: Prof. Ing. Josef Šroller, CSc, Česká zemědělská univerzita v Praze

Disertační práce Ing. Jana Moudrého „Analýza struktury zemědělských podniků v marginálních oblastech České republiky a predikce očekávaného vývoje“ se zabývá širokou problematikou hospodaření na polovině plochy zemědělské půdy v ČR. Pro poznání skutečného stavu a vyvození odpovídajících reálných závěrů autor zpracoval údaje celkem z 437 zemědělských podniků (konvenčních a ekologických), což mu umožnilo po příslušných analýzách závěry co nejvíce přiblížit skutečnosti.

Literární přehled se velmi obsáhle zabývá problematikou zemědělství v podhorských oblastech. Řada uvedených otázek a faktů je záležitostí „s otevřeným koncem“ a ve vývoji. Vlastní výzkumná práce i přes značně široký záběr pochopitelně nemůže řešit všechny aspekty uváděné v literárním přehledu.

Metodika

Rozsah výběrových souborů pokládám za plně vyhovující. Porovnání konvenčních a ekologických podniků „v celé ČR“ je poněkud relativní, konvenční podniky značně převažují především v produkčních oblastech. Naproti tomu průkaznější korelace jsou mezi těmito podniky (konvenčními a ekologickými) z ucelených oblastí Šumavy a NUTS2, což bylo užším záměrem práce. Zde mám dotaz, zda byly do souboru 278 podniků z celé ČR vzaty i podniky z Moravy?

Sledované parametry vybraných souborů jsou dostatečně široké, táži se zda nebylo vhodné sledovat i dávky NPK na z. p. u konvenčních podniků?

Statistické hodnocení vyhovuje danému výzkumu, zvláště oceňuji řešení závislosti výnosů pšenice a tritikale na výměře dalších plodin.

Výsledky

Výsledky práce jsou podány přehledně a názorně. Zde mám několik dotazů.

- Podle našich poznatků je podíl TTP při hodnocení udržitelnosti dobrým indikátorem v polohách na 600 m, v nižších polohách k tomu přistupuje i podíl (úroveň) pěstování brambor a řepky. Souhlasí autor?
- U ekologických podniků do 450 m n. m. je % zatravnění (90,4) značně vysoké. Jaké jsou příčiny?
- Největší zastoupení obilnin u konvenčních podniků je v polohách do 450 m. Poněkud netypický výsledek u ekologických podniků (80%) v přechodných oblastech je zdůvodněn variabilitou podniků.
- Bude možné kompenzovat nárůst ploch řepky nad hraniční hodnoty v konvenčních podnicích pěstováním (využitím) energetických plodin?
- Souhlasím s problematikou poklesu ploch okopanin – brambor ve středních polohách, kdy dochází k nárůstu ploch kukuřice s nadmořskou výškou, s nebezpečím eroze atd. Jsou možnosti využití části těchto ploch k pěstování léčivých rostlin, jednoletých směsí na krmení atd.
- Kvalita travních (jetelotravních porostů na orné půdě je velmi rozdílná. Lze je udržovat jinak než běžnou pratotechnikou?
- Grafy 18, 19 jsou to jednoleté nebo víceleté pícniny?
- Souhlasím s názorem autora, že smíšení hospodaření na TTP a orné půdě je vhodnější, lépe plní i mimoprodukční funkce, je ovšem náročnější na vybavení, je i stabilnější. Nízký podíl pícnin a okopanin na o. p. (str. 84) vede k nevyvážené bilanci živin i

problémům se statkovými hnojivy. Ke struktuře zastoupení obilnin mám dotaz k možnostem zastoupení – zvýšení ploch tritikále jak pro krmné, potravinářské i energetické využití. Podobně je tomu s možnostmi zvýšení ploch žita (potravinářství a energetika) a ovsa – krmení.

- V souvislosti se stavy skotu (zatížením) mám dotaz – je v našich podhorských oblastech optimální, případně nízké s ohledem na využití TTP (bez ohledu na stávající kvóty EU) ?

Na orné půdě ekologicky hospodařících podniků by bylo jistě vhodné zařazení léčivých rostlin pro snížení podílu obilnin.

Predikce vývoje a změn struktur hospodaření v podhůří Šumavy předpokládá cílový stav v polohách nad 600 m přechodem na ekologické systémy a multifunkční aktivity. Může to vést k větší rozmanitosti v rostlinné a živočišné výrobě jak je v práci naznačeno (jakých produktů)? Celý tento přechod je žádoucí, předpokládá ovšem určitou stabilizaci spotřeby kvalitních produktů z ekologických farem v podhorské oblasti.

Souhrnná diskuse

Jak budou využívány TTP při zvýšeném zatrávnění (str. 115) – zvýší se zatížení DJ, nebo využití v energetice v konvenčním hospodaření?

Plně souhlasím s názorem autora, že v marginálních oblastech je vhodná struktura minimálně 4 – 6 plodin ve středních polohách a nižší zastoupení obilnin pod 50%, včetně změn struktury obilnin ve prospěch tritikále, žita a ovsa. Záleží ovšem i na reakci spotřebitelů a odběratelů a využití k nepotravinářským účelům. Souhlasím rovněž, že v současnosti jsou ceny bioproduktů v supermarketech často neúměrně vysoké pro běžné spotřebitele (až přes 50% a více). Přitom jak v konvenčním tak i ekologickém hospodářství lze při vhodné struktuře plodin dosáhnout optimálních výnosů pro daný systém a polohu.

Závěry práce konstatují daný stav, uvádí nedostatky a hlavní stimuly, které mohou přispět k optimalizaci struktury zemědělství v podhorských oblastech. Doporučuji v diskusi uvést stručně možnosti nastavení vhodnějších ekonomických parametrů a dotačních titulů do LFA v souladu s mimoprodukčními funkcemi těchto oblastí.

V závěru oponentského posudku konstatuji, že značný počet dotazů a připomínek nesnižuje kvalitu předložené disertační práce. Problematika podhorských oblastí v ČR je natolik široká, že není v možnostech jednoho řešitele v kratším období vyřešit vše, například včetně ekonomiky. Práci hodnotím jako kvalitní, dává nové pohledy, kvalifikované řešení v daných užších oblastech výzkumu a navozuje i další otázky do budoucna. Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí a po úspěšné obhajobě udělení vědecké hodnosti v souladu se zákonem č. 111/98 Sb.

V Praze 12. 6. 2006

Prof. Ing. Josef Šroller, CSc
ČZU v Praze

Oponentský posudok
na doktorandskú dizertačnú prácu Ing. Jana Moudrého na tému
„Analýza štruktúry zemédělských podniků v marginálních oblastech České republiky
a predikce očekávaného vývoje“

Aktuálnost' zvolenej témy dizertačnej práce

Téma predloženej dizertačnej práce je veľmi aktuálna a zapadá do kontextu optimalizácie poľnohospodárskej výroby v marginálnych oblastiach Českej republiky na princípoch udržateľného hospodárenia na pôde. Tieto princípy sú v súlade aj s princípmi, ktoré deklaruje i Európska únia, nakoľko sú šetrné k životnému prostrediu a k poľnohospodárskej krajine. Možno súhlasiť s dizertantom, ktorý na úvod svojej práce uvádza, že ekonomickú prosperitu v menej priaznivých oblastiach Českej republiky je možné dosiahnuť len pomocou reštrukturalizácie poľnohospodárskych podnikov, ktorá bude založená na konkurencie schopných aktivitách v produkčnom procese, rozvojom na výrobu naväzujúcich poľnohospodárskych i nepoľnohospodárskych činností a optimalizáciou pomeru produkčných i mimoprodukčných funkcií v poľnohospodárskej krajine.

Téma dizertačnej práce je aj preto aktuálna, že v súčasnej dobe už väčšina riadiacich pracovníkov v poľnohospodárstve upustila od analýzy vonkajšej a vnútornej štruktúry poľnohospodárskych podnikov neuvedomujúc si skutočnosť, že stabilita určitého poľnohospodárskeho systému je viazaná na vonkajšiu a vnútornú štruktúru každej poľnohospodárskej sústavy.

Splnenie cieľa dizertačnej práce

Cieľ dizertačnej práce zahrňujúci niekoľko čiastkových problémov je sformulovaný vecne a zrozumiteľne. Hlavný cieľ dizertačnej práce je implementovaný do šiestich dielčích cieľov práce, čím sa posudzovateľovi práce umožnilo podrobnejšie sa oboznámiť s cieľmi práce, ktoré potom rezonujú aj v realizačnej časti práce. Po podrobnom preštudovaní práce môžem konštatovať, že ciele dizertačnej práce boli splnené.

Zvolené metódy spracovania dizertačnej práce

Zvolené metódy spracovania dizertačnej práce vychádzali z cieľa dizertačnej práce. Analýza štruktúry poľnohospodárskych sústav podnikov hospodáriacich v produkčne menej priaznivých podmienkach v porovnaní s podnikmi hospodáriacimi v podmienkach produkčne priaznivejších je rozdelená do troch častí, resp. výberových súborov, u ktorých boli v procese riešenia cieľa práce použité: analytická metóda, dotazníková metóda, cielené rozhovory, vlastné pozorovania a štatistické hodnotenie preukaznosti a závislosti u testovaných parametrov. Domnievam sa, že použité metódy zodpovedajú zaužívaným výskumným metódam používaným pri hodnotení štruktúry poľnohospodárskych sústav poľnohospodárskych podnikov.

Stanovisko k výsledkom dizertačnej práce, resp. aké nové poznatky prináša

Ako je hneď na začiatku dizertačnej práce uvedené, dizertačná práca naväzuje na šesť výskumných projektov riešených na poľnohospodárskej fakulte Juhočeskej univerzity v Českých Budějoviciach. Všetky tieto projekty boli riešené v oblasti Šumavy a boli zamerané predovšetkým na udržateľné spôsoby hospodárenia v podhorských a horských oblastiach, na vytvorenie súladu medzi produkčnými a mimo produkčnými aktivitami v krajine a na analýzu štruktúry poľnohospodárskych podnikov hospodáriacich v chránenej krajinnej oblasti Šumava.

V práci ma zaujali najmä tieto výsledky riešenia:

- analýza štruktúry hospodárenia vybraných konvenčných a ekologických poľnohospodárskych podnikov vo vzťahu k akceptovaniu princípov udržateľného rozvoja hospodárenia na celoštátnej, regionálnej a mikroregionálnej úrovni,
- že prostredníctvom štatistických metód bola zistená preukaznosť a závislosť posudzovaných parametrov vo vzťahu ku konštantným kritériám (lokalizácia podniku a systém hospodárenia),
- že limitovými parametrami pri transformácii výrobných štruktúr v LFA i voľbe systému hospodárenia sú nadmorská výška a systémy hospodárenia uplatňované v súlade s prírodným potenciálom príslušného územia,
- že zaťaženie VDJ sa vo vzťahu k nadmorskej výške mení, resp. mierne klesá,
- že extenzita hospodárenia s nadmorskou výškou rastie a výrobná štruktúra sa zjednodušuje,
- že existencia celého radu podnikov je závislá na dotáciách a že nepriaznivý vývoj v štruktúre i v systéme hospodárenia nevytvára optimálny priestor pre využitie dotačných i ďalších finančných zdrojov,
- že je urobená nedostatočne reštrukturalizácia výrobných štruktúr s ohľadom na produkčný potenciál regiónu, či oblasti, čo je v rozpore s uplatňovaním princípu udržateľného hospodárenia.

Poznatky získané v uvedených oblastiach sú cenným prínosom pre vedu a spoločenskú prax.

K predloženej dizertačnej práci mám dve otázky, resp. pripomienky

- Nie je ani celkom jasná formulácia na str. 67 v prvom odstavci, kde dizertant uvádza, že nadmorskou výškou výmera kukurice krmovín na ornej pôde klesá. Ďalej však v tom istom odstavci uvádza, že zastúpenie krmovín na ornej pôde i kukurice siatej v osevnom postupe nadmorskou výškou stúpa. Prosím vysvetliť tieto formulácie.
- Na str. 68 v grafe 17 je veľmi názorne interpretovaná formulácia zo str. 67. Mám otázku na dizertanta. Prečo výmera kukurice siatej nad 600 m stúpa, keď teplotná suma TS 10 vo vyšších polohách klesá pričom, ale kukurica je náročná na teplotnú sumu TS10? Je to preto, že pestovanie kukurice si vynucuje vysoké % prírodných trávnych porastov, ktoré sú vo výžive hospodárskych zvierat zaradené do kategórie krmovín bielkovinového charakteru a preto tieto objemové krmoviny najmä pre polygastrické zvieratá treba doplniť glicidovými, medzi ktoré patrí aj kukurica? Z výskumnej spolupráce s kolegami z katedry výživy a hospodárskych zvierat mi je známe, že kukuricu v krmnej dávke vo forme siláže preferovali v marginálnych oblastiach po celý rok, pretože významným spôsobom ovplyvňuje produkciu mlieka u dojníc.

Záver

Posudzovaná doktorandská dizertačná práca Ing. Jana Moudrého, je na požadovanej vedeckej úrovni. Dizertant ňou potvrdzuje, že:

- má dostatočný prehľad o domácej a zahraničnej literatúre v oblasti analýzy štruktúry poľnohospodárskych sústav poľnohospodárskych podnikov hospodáriacich marginálnych oblastiach,
- ovláda najnovšie vedecké metódy, ktoré súvisia s jeho vedeckovýskumnou činnosťou a zameraním jeho dizertačnej práce,
- získané výsledky predstavujú prínos v oblasti hodnotenia vonkajšej a vnútornej štruktúry poľnohospodárskych podnikov hospodáriacich v podhorských a horských oblastiach,

- spracovaná dizertačná práca, resp. spôsob výkladu poznatkov z literatúry a interpretácia výsledkov získaných vlastnou vedeckovýskumnou činnosťou prezrádzajú jeho schopnosť riešiť výskumné problémy.

Na základe poznatkov, ktoré som získal po preštudovaní predloženej dizertačnej práce
odporúčam

prácu prijať k obhajobe a po jej úspešnom obhájení **udelit' Ing. Janovi Moudrému** vedecko-akademickú hodnosť „philosophiae doctor – PhD.“ v študijnom programe „fytotecnika“ v odbore „obecná produkce rostlinná“.

V Nitre dňa 15.06.2006

Dr. h. c. prof. Ing. Milan Demo, PhD.
SPU Nitra

Oponentský posudek na disertační práci

Téma: **Analýza struktury zemědělských podniků v marginálních oblastech České republiky a predikce očekávaného vývoje**

Vypracoval: **Ing. Jan Moudrý**, doktorand Zemědělské fakulty
JČU v Českých Budějovicích

Předložená disertační práce je zaměřena na aktuální téma, a to na analýzu a hodnocení zemědělského hospodaření v marginálních oblastech, zejména z pohledu udržitelnosti zemědělství. Při řešení těchto problémů si doktorand vytýčil 6 dílčích cílů a 3 hypotézy. Z dílčích cílů jsou první 4 spíše analytické, zbývající 2 pak mají za cíl navrhnout variantní řešení pro způsoby zemědělského hospodaření a predikovat trendy v transformaci výrobních struktur a systémů hospodaření. Jako hypotézy si Ing. Moudrý postavil:

- dosažený stupeň restrukturalizace subjektů v marginálních oblastech umožňuje naplnění zásad udržitelného hospodaření,
- principy multifunkcionality v LFA jsou respektovány v míře zabezpečující udržitelnost hospodářských subjektů,
- nadmořská výška, systém hospodaření i stav výrobní struktury jsou stěžejními limitními faktory pro rozvoj udržitelného zemědělství v LFA.

Sledování prováděl doktorand zejména dotazníkovým šetřením v souboru 278 vybraných konvenčně i ekologicky hospodařících podniků v rámci ČR, v souboru 57 konvenčně a ekologicky hospodařících podniků v oblasti Šumavy a u všech ekologicky hospodařících podniků v NUTS2 Jihozápad.

Doktorskou práci autor rozdělil do 8 kapitol, kdy klasicky postupuje od literárního přehledu, přes popis materiálů a metod až po výsledky a diskuzi. Předloženou práci jsem detailně prostudoval a jako oponent je vypisuji některé nedostatky a vznáším

dotazy pro diskuzi, jejichž osvětlení může napomoci publikaci získaných výsledků ve vědeckém časopise nebo sborníku. Připomínky, resp. dotazy, které by měly být zodpovězeny v rámci vědecké rozpravy, jsem vyznačil tučně.

K úvodu a literárnímu přehledu:

- **Proč autor používá termín setrvalé zemědělství (např. strana 9 a dále)? Vychází to z anglického sustainable, které je překládáno v odborné literatuře jako trvale udržitelný nebo udržitelný.**
- **Na str. 18 je uvedeno, že pro každou agroekologickou zónu by měly být definovány prahové hranice pro neakceptovatelné riziko degradace půdní úrodnosti. Jak si stanovení těchto hranic představujete?**
- Str. 19 – půdní kyselost, správně půdní reakce.
- Str. 22 – uprostřed strany udržování přírodní rovnováhy.... Jak si ji v zemědělsky využívané krajině představujete?
- **Jsou správně uvedené hodnoty u nitrátů ve vodách na str. 23? Např. hodnoty 75 mg/l vs. 0,26 mg/l.**
- **Str. 24 – je uvedeno zatravnění 72 – 77 %. Nejedná se o zornění?**
- **Str. 26 – tvrzení – podíl orné půdy poklesl s ohledem na členitost terénu zatím velmi málo To snad neplatí pro marginální oblasti.**
- Str. 32 – v chráněných územích je možné zakládat extenzivní louky Jak se díváte na extenzivnější travní společenstva v systému ekologického zemědělství?
- Str. 33 – citace Hejtman – nemá být Hejcman? ... na chov dobytka, správně chov skotu.
- Str. 34 – Hodnota úhorů z rekreačního hlediska může být významným faktorem obzvláště v blízkosti aglomerací. Můžete popsat? Vidíte u nich i nějaká negativa?
- **Str. 35 – Zalesnění je ovšem velmi nákladné, s dlouhodobou opožděnou návratností Jiný pohled na zalesňování zemědělské půdy může být pro vlastníky z pohledu uplatňování programu HRDP.**

- Extenzivní obdělávání orných půd – str. 37 – v jedné části textu je napsáno o redukci prostředků ochrany rostlin, dále pak zákaz užívání herbicidů a insekticidů. Jaké zemědělské systémy zde popisujete?

K metodám, výsledkům a diskuzi:

- **Str. 50 – Sběr dat navazoval na výzkumný záměr Jaký je podíl doktoranda na získaných datech, jsou tato data předmětem i výzkumného záměru a dalších projektů uvedených v úvodu disertační práce?**
- **Str. 56 – u korelačních koeficientů by měla být uvedena hladina významnosti – týká se to i textu dále. V grafu 1 není popis os (týká se to i některých dalších grafů) a není mně jasný malý počet bodů v grafu.**
- **Str. 58 – graf 4 – není uvedena hladina významnosti a R^2 vyjadřující těsnost je velmi nízké. Je možné učinit závěr o závislosti výměry ekologicky hospodařících podniků na nadmořské výšce? To samé platí i pro graf na str. 59 a 101.**
- Str. 60 - můžete uvést vysoké % zatravnění u ekologicky hospodařících podniků do 450 m n.m.? Je to dáno výběrem podniků? V tabulce není vhodné uvádět celkové procento zatravnění u ekologických a konvenčních podniků. Je to ovlivněno výběrem podniků, jejich různým počtem v souboru konvenčních, resp. ekologických podniků atd.
- **Str. 60 – koláčový graf o výměře obilnin ve vybraném souboru podniků je nevypovídající z důvodu různého počtu podniků a jejich rozloh v jednotlivých intervalech nadmořských výšek. To samé platí pro grafy 9 a 10 na str. 62. Obdobné problémy můžeme najít i u jiných plodin, např. pro brambory na str. 65.**
- Na str. 67 – graf 16 – jedná se o výměry v konvenčním nebo ekologickém zemědělství?
- Str. 68 – jak si vysvětlíte nejvyšší % kukuřice v OP v nejvyšších nadmořských výškách? Je to dáno výběrem podniků?

- Str. 72 – je možné učinit závěr o zatížení zemědělské půdy DJ v závislosti na nadmořské výšce? (velmi nízká těsnost vztahu). To samé i např. v grafu 71 na str. 108.
- **Str. 74 – graf 27 – stavy skotu BTPM v různých nadmořských výškách. Data opět vycházejí z různého počtu podniků a různých výměr. Přesnější by asi bylo uvádět přepočet na DJ/ha. To samé platí i např. v grafu č. 69 na str. 107.**
- Str. 78 – graf 32 – při tvorbě grafů je nutné pamatovat na rozsah. Pro přehlednost zde stačilo uvést rozsah do 1000 ha (chybí popis os).
- Str. 79 – graf 33 – je obtížné učinit závěr o velikosti podniku v závislosti na nadmořské výšce a proložit lineární závislost.
- Str. 80 – graf 36 – do 450 m n.m. byl hodnocen řádově obdobný počet podniků konvenčních a ekologických. Jak se lišily jejich výměry? Je možné z takto rozdílných podniků činit závěry?
- Grafy 38, 39 a tab. 6 - % zatravnění celkem – viz předcházející připomínky.
- Str. 87 – graf 44 – jak si vysvětlujete rozdílnost výnosů v ekologickém a konvenčním systému v kategorii podniků nad 600 m n.m. ve srovnání s nižšími nadmořskými výškami? Dtto u žita – graf 48.
- Str. 92 – problematika kukuřice – jaký je systém jejího pěstování v ekologickém zemědělství?
- **Str. 92 – 93 – výnos brambor a zhruba stejné výnosy v konvenčním a ekologickém zemědělství. Odpovídá to literárním pramenům?**
- Od grafu 56 – jiná barva pro EZ, resp. konvenční zemědělství ve srovnání s grafy předcházejícími.
- **Str. 98 – můžete vysvětlit vysoké zatížení DJ/ha u ekologicky hospodařících podniků do 450 m n.m? Je to dáno výběrem podniků?**
- Podíl TTP ekologicky hospodařících podniků v relaci k nadmořské výšce – graf 64 na str. 103 – problém závislosti – viz předcházející připomínky.
- **Str. 110 - tj. cca 650 m n. m. Nad touto nadmořskou výškou lze očekávat postupně plný přechod na ekologické systémy**

hospodaření Jak se díváte na možnost rozvoje EZ v nižších nadmořských výškách?

- **Str. 111 – V nižších polohách podhorských oblastí se předpokládá snížení stávající intenzity hospodaření především v environmentálně citlivých územích. Můžete uvést konkrétní příklad – systém hospodaření?**
- **Str. 112 – tab. 13 – je uvedena tabulka Vaším návrhem nebo chybí citace?**

K souhrnné diskuzi:

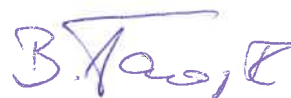
V diskuzi na základě získaných dat doktorand prokazuje řadu faktů, např. že plocha ekologicky obhospodařované půdy roste s nadmořskou výškou, že stoupají výměry trvalých travních porostů a že výměra ekologických podniků s nadmořskou výškou stoupá (i když závislost vyjádřená v grafu není asi průkazná). Jelikož se jedná mnohdy o poměrně známá fakta, bylo by vhodné v diskuzi (např. u připravovaného článku) porovnat na základě literárních pramenů situaci v okolních zemích s obdobnými podmínkami hospodaření a z toho pak nastínit trendy možného dalšího vývoje. **Tvrzení, že ve vyšších nadmořských výškách může být konvenční hospodaření méně efektivní jistě odpovídá, velkou roli zde ale budou hrát na trvalých travních porostech i dotace na ekologické zemědělství. Převažujícím produktem ekologického zemědělství z popisovaných oblastí by mohlo být hovězí maso v kvalitě bio. Jako příčinu nedostatku tohoto produktu na trhu uvádí autor málo zpracovatelských kapacit, zoohygienické a veterinární aspekty atd. Je možné tuto problematiku „oživit“ i změnami v dotační politice?** Jaké by bylo optimální zatížení DJ – v textu je uvedena citace Hampicke, 2005. Je uváděný interval optimální i pro podmínky ČR? Problematika struktury plodin sumarizuje výsledky uvedené v předcházejících kapitolách a srovnává je s publikovanými českými výzkumnými zprávami. V kapitole 6 je uváděn vysoký stupeň zornění a úzký sortiment plodin na orné půdě v horských a podhorských oblastech Šumavy. Odpovídá to kapitole výsledky?

Může doktorand v diskuzi při obhajobě práce stručně nastítnit výsledky ověření hypotéz a doporučení pro praxi v rámci plánování přechodného období na ekologické zemědělství v typických podmínkách marginálních oblastí Šumavy („farm management plan“)? Jaký vidíte přínos práce pro další restrukturalizaci zemědělské výroby v LFA a pro přechod na více udržitelné zemědělské systémy?

Závěr

Předloženou doktorskou práci Ing. Jana Moudrého jsem prostudoval a uvedl jsem dotazy a připomínky, jež by měly být respektovány při následné publikaci výsledků. Jako oponent jsem upozorňoval spíše na problémy, i přes ně však práce soustřeďuje řadu cenných analytických údajů o hospodaření zemědělských subjektů v marginálních oblastech, jež mohou být využity při další práci doktoranda i školícího pracoviště. Disertační práci doporučuji k obhajobě a po kladném obhájení pak podle § 47 odst. 5 zákona č. 111/98 Sb. a jeho novelizací udělení akademického titulu doktor ve zkratce Ph.D.

2006-06-14

Prof. Bořivoj Šarapatka

oponent